

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoP/8/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413208593
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8413208593.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Šama a sudcov JUDr. Romana Tótha a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci navrhovateľa: J. H., nar. XX.X.XXXX, ul. L. č. XXX/XX, T. T. L., právne zastúpeného: Advokátska kancelária Hudzík & Partners s.r.o., ul. Mnoheľova č. 830/15, Poprad, proti odporkyni: R. H., rod. Q., nar. X.X.XXXX, ul. L. č. XXX/XX, T. T. L., právne zastúpenej JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom, Štefánikova č. 8, Poprad, o rozvod manželstva a o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu R. H., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Dr. Alexandra č.61, Kežmarok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 6 P 130/2013 - 25 zo dňa 5. februára 2014, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

Účastníci nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo navrhovateľa a odporkyne, uzavreté dňa XX.X.XXXX v T. T. L., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu T. T. L., vo zväzku č. X, ročník XXXX, strana XX, pod poradovým číslom XX, podľa ustanovení § 23 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, nakoľko okresný súd dokazovaním zistil, že manželstvo účastníkov je trvalo narušené a rozpory sú veľmi vážne. Rozhodol tak aj napriek nesúhlasu odporkyne s rozvodom manželstva a za stavu, že navrhovateľ odmietol akékoľvek zlepšenie vzťahov. Zároveň okresný súd rozhodol o zverení maloletého R. na čas po rozvode do osobnej starostlivosti odporkyne a navrhovateľa zaviazal povinnosťou prispievať na výživu dieťaťa mesačne sumou 180,- Eur vždy do 20. dňa v mesiaci vopred do rúk odporkyne odo dňa právoplatnosti rozsudku a to vzhľadom k potrebám maloletého dieťaťa ako aj možnostiam povinného navrhovateľa. Napokon okresný súd rozhodol o trovách konania účastníkov podľa § 144 veta prvá O.s.p. s tým, že účastníci konania o rozvod v zásade právo na náhradu trov konania nemajú.

Proti rozsudku podala včas odvolanie odporkyňa písomným podaním zo dňa 27.3.2014, ktorým žiadala zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa a vrátenie veci na nové konanie a dokazovanie, resp. zamietnutie žaloby v celom rozsahu. Rozsudok považuje za predčasný, s poukazom na dovtedajšie dokazovanie za nepreskúmateľný, vzhľadom k postoju odporkyne, ktorá s návrhom na rozvod nesúhlasí. Poukázala na skutočnosť, že z manželstva pochádzajú dve maloleté deti a je v záujme týchto detí, aby vyrastali v usporiadanom rodinnom vzťahu. Súd bez vykonania akýchkoľvek dôkazov predčasne rozhodol, neposkytol lehotu na obnovenie manželského spoluzitia a ani žiadnym iným spôsobom sa nesnažil o záchranu manželstva.

K odvolaniu odporkyne sa písomným podaním zo dňa 17.4.2014 vyjadril kolízny opatrovník maloletého dieťaťa, ktorý považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne a trvá na svojom doterajšom vyjadrení v predmetnej veci (zo dňa 5.2.2014).

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 17.4.2014 k odvolaniu odporkyne uviedol, že považuje odvolanie za podvod a poukázal na to, že v skutočnosti majú iba jedného maloletého syna R.. Druhý syn J. má 20 rokov, je sebestačný a riadne zamestnaný. Upozornil na počiny odporkyne voči nemu, na sústavné slovné napádania, otravovanie, vyhrážanie sa a psychické týranie. Opísal incident zo dňa 9.2.2014 za asistencie policajnej hliadky a napokon rýchlej záchrannej pomoci, ktorá ho odviezla do nemocnice v T. B. a jeho následnú práceneschopnosť v trvaní 5 týždňov. Odborný lekár - neurológ mu odporučil, aby sa nerozčuľoval a keďže pracuje ako vodič autobusu, potrebuje poriadny oddych, spánok a psychické vyrovnanie. Uviedol, že obaja synovia si želajú, aby sa rozviedli, lebo boli veľmi často svedkami spoločných hádok a veľmi zle to prežívali. Uviedol, že je s nimi v nepretržitom styku. Vyjadrili sa, že keď žijú oddelene, tak sú spokojní a na tento spôsob života si už zvykli. Nie je pravdou, že odporkyňa ide o usporiadaný život, lebo jej ide o jeho byť, ktorý nadobudol ešte pred uzatvorením manželstva a pre ktorý ho stále napáda a psychicky týra. Žiadal preto, aby odvolací súd odvolanie zamietol v celom rozsahu z dôvodu obavy o jeho zdravotný stav a z obavy o možné obojstranné fyzické násilie, ak by bývali opäť v spoločnej domácnosti.

Na odvolacom pojednávaní dňa 20. januára 2015 odporkyňa uviedla, že je pravdou, že nežije v spoločnej domácnosti s navrhovateľom, ale má záujem na obnovení manželského spolužitia. V spoločnej domácnosti nežijú z dôvodu, že jej v tom navrhovateľ bráni. Uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 2 Co 217/2014-53 zo dňa 29.10.2014 bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Kežmarok, ktorým súd uložil navrhovateľovi zdržať sa bránenia vstupu odporkyne do bytu, ktorý majú v spoločnom nájme a taktiež zdržať sa bránenia jej užívania predmetného bytu až do právoplatného skončenia veci samej. Od odchodu po mesiaci sa snažila dostať do bytu aj so synmi, v čom jej bolo bránené. Odvtedy býva u svojho otca. Odporkyňa navrhla vypočuť maloletého syna, ktorý má 16 rokov. Syn má otca rád a chce s ním bývať v tom zmysle, že chce aby rodičia obnovili manželské spolužitie. Odporkyňa mala snahu riešiť tieto veci aj tým, aby obaja manželia šli do manželskej poradne a o týchto otázkach sa porozprávali a problémy riešili. Súd tomuto návrhu nevyhovel.

Navrhovateľ žiadal potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa a uviedol, že odporkyňa odišla zo spoločnej domácnosti 8.7.2013. Odvtedy spolu nežijú, ich komunikácia je veľmi komplikovaná. Priznal, že bráni odporkyne v užívaní bytu, ktorý majú v spoločnom nájme a ako dôvod uviedol nemožnosť komunikácie medzi nimi. Uviedol, že je chorý na srdce. Odporkyňa mu robila schválnosti, ktoré spôsobili to, že ju nechce vpustiť do bytu. Ďalej uviedol, že platí výživné na maloletého syna podľa prvostupňového rozsudku Okresného súdu Kežmarok 6 P 119/2013-21 zo dňa 29.11.2013 a prispieva aj mimo tejto povinnosti. Tiež sa s maloletým R. stretáva. Navrhovateľ si myslí, že vzťahy sú tak narušené, že niet nádeje, aby sa manželské spolužitie obnovilo. Keby bola nádej, dovolil by jej spoločný byt užívať.

Z vykonaného dokazovania v odvolacom konaní vyplýva, že Okresné riaditeľstvo PZ SR v Kežmarku, Obvodné oddelenie PZ SR v Spišskej Starej Vsi eviduje priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods.1 písm. / z.č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, vo veci navrhovateľa a spol., nahlásený odporkyňou na linku 158 dňa 9.2.2014 a evidovaný pod Č.p. ORPZ-KK-OPDP5-34/2014-P. Oznamovateľka - odporkyňa v oznámení uviedla, že do 9.7.2013 bývali v spoločnom trojizbovom byte (s navrhovateľom) na ul. L.. XXX/XX, T. T. L.. Nakoľko nastali medzi manželmi nezhody,odišla oznamovateľka pre psychické a fyzické týranie k svojmu otcovi J. Q. - ul. J. č. XXX, T. T. L. so svojimi deťmi, ktoré nechceli byť svedkami častých hádok. Na pojednávaní o rozvoze, ktorý podal manžel, súd oznámil, že keďže má oznamovateľka trvalý pobyt na ul. L. č. XXX/XX, tak sa tam má znovu presťahovať a to aj s deťmi. Manželovi bolo oznámené, že nemá meniť zámky na vchodových dverách. Dňa 9.2.2014 okolo 17.14 hod. išla aj s vecami do bytu, zazvonila na zvonček. Manžel na ňu začal kričať, že tam nemá čo robiť, začal do nej strkať a vytláčal ju smerom k vchodovým dverám, kde sa na ňu zahnal päťou. Manžel nerešpektuje rozhodnutia súdu a vyhráža sa, že je to jeho byt, lebo platí nájom a je v jeho osobnom vlastníctve. Vo veci priestupku bol dňa 24.2.2014 vypočutý navrhovateľ, ktorý potvrdil, že

dňa 9.2.2014 okolo 17.00 hod. na zavonenie zvončeka otvoril a spoza steny do bytu „vletela“ manželka s dvoma taškami. Povedal jej nech vypadne, keď už 9 mesiacov bývajú oddelene. Uviedol, že naňho manželka začala vulgárne slovne útočiť. Uviedol, že zámok vymenil preto, lebo si manželka chodila do bytu, keď on bol v práci a obával sa, že mu pomiznú veci a tiež to vykonal pre svoje zdravie. Má vysoký tlak a nervové problémy. Dodal, že do manželky nestrkal, nenadával jej a ani sa jej nevyhrážal. Naopak, strkala doňho ona, keď chcel volať políciu. Počas podania vysvetlenia v ten deň skolaboval a bola mu políciou privolaná rýchla zdravotná pomoc, bol hospitalizovaný.

Podľa informácie Okresného úradu Kežmarok, odboru vnútornej správy bol tiež podľa § 41 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní pod Č. OU-KK-OVVS-2015/002557-4, 2015/Pr-113/2015/H1 prejednávany priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods.1 písm. d/ zákona o priestupkoch, ktorého sa mala dopustiť odporkyňa tým, že v septembri 2014 mala v byte na adrese L. č. XXX/XX, T. T. L. vulgárne nadávať oznamovateľke R. H. (svokre) a sotiť ju rukou v obývačke. Tiež mala dňa 28.12.2014 okolo 09.30 hod. v telefonickom rozhovore s navrhovateľom vulgárne označiť oznamovateľku R. L. a obviňiť ju z toho, že sa rozvádza s navrhovateľom, pretože jej porobili s matkou a napokon dňa 24.1.2015 v čase okolo 09.30 hod. mala pred obchodom Ovox v T. T. L. na ulici T. pred okoloidúcimi ľuďmi oznamovateľke R. P. vulgárne vynadať a následne sa jej vyhrážať.

Na odvolacom pojednávaní dňa 17.3.2015 sa odporkyňa k oznámeniu a šetreniu priestupku pred Obvodným úradom Kežmarok vyjadrila, že sa nič také nestalo a keby sa tak vyjadrila vo vzťahu k svokre, tak tá by ju zabila. Uviedla, že navrhovateľ je naviazaný na matku a ona je tá, ktorá robí rozbroje v rodine. Dokonca rozbila aj vzťah syna J. s priateľkou. Nebyť vplyvu matky, nebol by podaný ani návrh na rozvod manželstva. Zdôraznila, že manželské spolužitie chce obnoviť hlavne kvôli deťom, ktoré potrebujú rodinu a chcú žiť s rodičmi. Ďalším dôvodom je, že starší syn J. si zobral pôžičku, potom ešte jednu a obáva sa toho, že stratí zamestnanie a nebude môcť pôžičky splatiť. Je teda v hroznej situácii a ona sama ako žena túto situáciu nezvláda. Syn má príjem 300,- Eur a spláca pôžičku 370,- Eur. Odporkyňa si myslí, že ak by manželstvo trvalo, tak by táto situácia v súvislosti so synom sa zvládala ľahšie. Pokiaľ ide o maloletého R., platí navrhovateľ výživné, ale iné záležitosti týkajúce sa výchovy nerobí. Nevezme ho nikde, ani mu nezavolá, podľa tvrdenia maloletého R.. Odporkyňa tiež považuje za výmysly to, čo uvádza navrhovateľ, pokiaľ ide o jeho zdravotné problémy. Myslí si, že si túto situáciu navodil sám, pretože ho hneď po ošetrovaní v nemocnici vrátili domov. Nevie, prečo to všetko navrhovateľ robí, ale svedčí to o tom, že k nej nemá žiaden vzťah. Navrhla zmenu rozsudku a návrh na rozvod zamietnuť. Manželstvo trvá 21 rokov a vytvoril sa určitý základ v tom zmysle, že sú medzi manželmi také vzťahy, ktoré aj v súčasnosti plnia všetky funkcie, ktoré manželstvo plniť má. Odporkyňa trvá na tom, že ak by matka (navrhovateľka) nezasahovala do ich spolužitia, tak by nielenže nebol podaný návrh na rozvod, ale neexistovali by ani konflikty medzi manželmi.

Za účasti kolíznej opatrovníčky bol na odvolacom pojednávaní k predmetu rozvodu rodičov vypočutý aj maloletý R., ktorý uviedol, že by bol samozrejme rád, keby obaja rodičia žili spolu, ale za danej situácie je presvedčený o tom, že takto to nie je možné, pretože otec v podstate vždy začína hádku, je ovplyvnený svojou matkou a stále vznikajú nejaké nedorozumenia, ktorých sú svedkami s bratom. Nemyslí si, že by bolo dobré, keby takto to malo naďalej trvať, pretože by vlastne všetci trpeli. O vzťahu k otcovi sa maloletý R. vyjadril, že nie je žiaden. Prakticky mu naposledy zavolať v septembri minulého roku dvakrát - raz či je v poriadku a o týždeň znovu v tom istom zmysle. Potom sa už neozval vôbec a to ani cez Vianoce a pod.. Pri porovnaní pomerov v čase, keď býval s rodičmi a teraz, keď býva so starým otcom, maloletý R. uviedol, že teraz má väčší klud. Jediné, čo mu tak ako chýba je to, že nemajú svoje zariadenie a nemá svoje veci. Predtým ale boli v podstate stále hádky, takže teraz má úplne pokojnejšie prostredie a oveľa spokojnejší život. Nemyslí si, že by v budúcnosti, pokiaľ by sa mal tak otec správať ako sa správa, že by došlo k nejakému zlepšeniu. Za predpokladu, že by sa zmenil, len v tom prípade by bola možná náprava, ale pokiaľ by sa tak správal, nevidí nijakú nádej do budúcnosti.

Kolízna opatrovníčka navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa v časti výchovy a výživy maloletého R..

Odvolačný súd následne v predmetnej veci preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, vrátane konania vo veci Okresného súdu Kežmarok sp.zn. 6 P 119/2013 a vrátane skutočností, zistených a doplnených v priebehu odvolacieho konania, v súlade s ustanoveniami § 212 a § 214 ods.1 O.s.p..

Podľa § 22 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa § 23 ods.1, 2,3 cit. zákona, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

Podľa § 18 cit. zákona manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Podľa § 19 ods.1 cit. zákona o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

Manželstvo ako spoločensky dôležitá inštitúcia požíva zákonnú ochranu a ako právny vzťah riadi sa príslušnými právami a povinnosťami. Zrušenie manželstva rozvodom je umelým zásahom súdu do manželského vzťahu. Súdy preto v súvislosti s takouto rozhodovacou činnosťou, ovplyvňujúc manželské a rodinné vzťahy, zvlášť sa zameriavajú na chránenie výchovy a záujmov maloletých detí. Ich úlohou je, v záujme spoločnosti na zachovaní manželstva, predchádzať narušeniu vzťahov v rodine a využívať na to všetky príslušné zákonné opatrenia. Miera narušenia vzťahu medzi manželmi je daná intenzitou rozvratu a dĺžkou jeho trvania, súd pritom berie do úvahy najmä vzájomný vzťah medzi manželmi a doterajšie spolužitie, jeho dĺžku. Rozvod manželstva však nie je jediná, i keď legitímna forma riešenia manželského konfliktu. Možnosť, či nemožnosť obnovenia manželského spolužitia je subjektívnou okolnosťou, ktorá závisí od vôle manželov a ich postoja k manželstvu.

Posudzovaním príčin, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi v predmetnej veci, odvolací súd dospel k záveru, že tieto spočívajú v subjektívnom správaní manželov. Pre plnenie povinnosti starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie, je potrebné, aby manželia vzájomne rešpektovali svoje práva a povinnosti, aby mali porozumenie pre vzájomné potreby a osobitné záujmy a aby sa rozpory, ktoré vzniknú v priebehu spolužitia, snažili preklenúť, usilujúc sa vo všeobecnosti vytvoriť priaznivé podmienky pre realizáciu všetkých členov rodiny.

Spolužitie účastníkov konania vykazuje známky nezmieriteľného postupného rozvratu ich vzájomných vzťahov.

Záver súdu o rozvrate v manželstve tiež podporuje postoj a hodnotenie situácie v manželstve rodičov maloletého R., ktorý na pojednávaní dňa 17.3.2015, opisuje súžitie rodičov v manželstve a spoločnej domácnosti po dlhú dobu ako konfliktné zo strany otca, s intenzívnym negatívnym zásahom matky navrhovateľa. Poukazoval na pokojnejšie prostredie a život v domácnosti starého otca, u ktorého sa po odchode z domu vo výpovednom čase nachádzal. Napriek tomu, že by bol maloletý R. rád súžitiu oboch rodičov, je presvedčený, že to nie je možné pri rovnakom správaní sa navrhovateľa.

Na základe takto zisteného skutkového stavu, odvolací súd konštatuje, že v súlade s rozhodnutím prvostupňového súdu, sú v danom prípade splnené podmienky na rozvod manželstva. Od účastníkov nemožno naďalej očakávať obnovenie manželského spolužitia v rozsahu a charaktere, ako to má na mysli príslušná zákonná úprava vo vzťahu k dvom plnohodnotným partnerom. Súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, pričom uvedené skutočnosti i po doplnení dokazovania odvolacím súdom, zakladajú správnosť jeho rozhodnutia, keď vyhodnotil intenzitu rozvratu manželstva navrhovateľa a odporkyne za vážnu a nezvratnú, vzhľadom na situáciu v rodine, postoj detí a najmä správanie sa manželov k sebe navzájom.

Zhodnotením vyššie uvedených skutočností vo vzájomných súvislostiach, najmä s prihliadnutím na záujem maloletého R., odkázaného na starostlivosť, výchovu a výživu účastníkov, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti rozvodu manželstva ako vecne správny potvrdil (§ 219 O.s.p.).

Rovnako potvrdil odvolací súd rozsudok okresného súdu i v prípade úpravy rodičovských práv a povinností účastníkov k maloletému synovi R., vychádzajúc zo zákonných ustanovení § 24 ods.1 a § 61 ods.1, 2 a 4 cit. zákona o rodine. Okresným súdom zistený skutkový stav zakladá správnosť rozhodnutia i v prípade určenia osobnej starostlivosti o maloletého zo strany matky a tiež v prípade stanovenej výšky výživného na zo strany povinného rodiča - otca, ktoré účastníkmi napadnuté neboli. Odvolací súd pritom poukazuje na to, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia rovnocenne a ani jednému z nich nezanikajú ani rozvodom manželstva.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 144 v spojení s § 224 ods.1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.